

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-48>

УДК 657.62:334

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

ORGANIZATION OF ACCOUNTING AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF AUDITING SETTLEMENTS WITH SUPPLIERS AND CONTRACTORS

Руда Лілія Петрівна

кандидат економічних наук, доцент,
Вінницький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1598-8301>

Причепя Ірина Валеріївна

кандидат економічних наук, доцент,
Вінницький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0805-2732>

Липецька Олена Романівна

студентка,
Вінницький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2891-6881>

Ruda Liliia, Prychepa Iryna, Lypetska Olena
Vinnytsia National Technical University

У статті досліджено особливості організації обліку та методичні засади аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками на вітчизняних підприємствах. Обґрунтовано необхідність подальших досліджень в сфері обліку та аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. Висвітлено основні проблеми в організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві. Визначено мету, основні завдання, інформаційне забезпечення, методичні засади аудиторської перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками та їх документальне забезпечення. Досліджено основні напрямки в господарській діяльності, що перевіряє аудитор в ході аудиторської перевірки операцій з контрагентами. Виокремлено типові помилки, що виявляють під час здійснення аудиторської перевірки операцій з постачальниками та підрядниками.

Ключові слова: організація обліку, аудит, постачальники та підрядники, господарські операції, розрахунки, договори, суб'єкти господарювання.

В статье исследованы особенности организации учета и методические основы аудита расчетов с поставщиками и подрядчиками на отечественных предприятиях. Обоснована необходимость дальнейших исследований в области учета и аудита расчетов с поставщиками и подрядчиками. Определены основные проблемы организации учета расчетов с поставщиками и подрядчиками на предприятии. Определены цели, основные задачи, информационное обеспечение, методические основы аудиторской проверки расчетов с поставщиками и подрядчиками и их документальное обеспечение. Исследованы основные направления хозяйственной деятельности, что проверяет аудитор в ходе аудиторской проверки операций с контрагентами. Выделены типичные ошибки, которые обнаруживаются при проведении аудиторской проверки операций с поставщиками и подрядчиками.

Ключевые слова: организация учета, аудит, поставщики и подрядчики, хозяйственные операции, расчеты, договоры, субъекты хозяйствования.

The article is devoted to the features of the accounting organization and methodological principles of audit of settlements with suppliers and contractors at domestic enterprises. It is established that high-quality accounting of transactions with suppliers and contractors at the enterprise is an important tool in the system of economic relations, which promotes effective management decisions and achieve a high level of competitiveness in the international market. The process of preventing errors in settlements with suppliers and contractors in the company can provide a quality audit

of accounting. The necessity of further research in the field of accounting and audit of settlements with suppliers and contractors is substantiated. The main problems in the organization of accounting of settlements with suppliers and contractors at the enterprise are determined. Settlements with suppliers and contractors are subject to proper documentation, recording of all transactions in chronological order in both synthetic and analytical accounting. Accounting for these calculations is one of the components of accounting, which in turn is a necessary and important link in the activities of any organization. The purpose, main tasks, information support, sequence of audit stages of settlements with suppliers and contractors and their documentation are determined. The main directions in the economic activity audited by the auditor during the audit of transactions with counterparties are studied. It is established that the typical errors identified by the auditor in the audit of settlements with suppliers and contractors are: lack of contracts for the supply of products or their incorrect documentation; inconsistency of synthetic and analytical accounting data; incorrect correspondence of accounts; incomplete and untimely posting of valuables; incorrect determination of the amount of accounts payable; incomplete and untimely accounting of values, etc. It is proved that the audit of settlements with suppliers and contractors is an important tool in the management process of the organization, which allows to improve the quality of sound management decisions and effectively control the risks of economic activity.

Keywords: organization of accounting, audit, suppliers and contractors, business transactions, settlements, contracts, business entities.

Постановка проблеми. В сучасних умовах інтеграції України до світового економічного простору зростає число суб'єктів господарювання, зацікавлених в одержанні надійної та достовірної інформації щодо стану фінансово-господарської діяльності.

Жодне підприємство не може функціонувати одноосібно, і для здійснення ефективної фінансово-господарської діяльності, суб'єкт господарювання активно взаємодіє з постачальниками, покупцями та підрядниками. Саме тому, виникає необхідність в забезпеченні на підприємстві належного рівня ведення обліку та незалежній оцінці фінансово-економічної звітності щодо її відповідності чинному законодавству. Якісне ведення обліку операцій з постачальниками та підрядниками на підприємстві є важливим інструментом в системі господарських відносин, сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень та досягненню високого рівня конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації обліку та аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками досліджували у своїх працях Л.В. Безкоровайна, Ф.Ф. Бутинець, С.В. Візіренко, Г.В. Власюк, Л.О. Гелей, О.В. Маркус, Я.І. Мулик, А.М. Ужва, К.О. Утенкова та інші науковці.

Проте, незважаючи на значну кількість наукових праць, питання вдосконалення організації обліку та методичних засад аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками в умовах складної економічної ситуації та постійних змін законодавчої бази потребує поглибленого дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками є одним із складових бухгалтерського обліку, який у свою чергу є

необхідною та важливою ланкою у діяльності будь-якої організації. Потребує вдосконалення питання забезпечення належної організації обліку та методики аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення особливостей організації обліку та вдосконалення методичних засад аудиту розрахунків з постачальниками підрядниками для одержання достовірної інформації про стан суб'єкта господарювання та прийняття ефективних управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. В процесі фінансово-господарської діяльності у підприємств постійно виникає потреба у здійсненні господарських операцій з постачальниками та підрядниками щодо придбання товарів та послуг. Розрахунки з постачальниками та підрядниками підлягають правильному документальному оформленню, фіксуванню всіх операцій у хронологічному порядку як в синтетичному, так і в аналітичному обліку.

Н.В. Оляднічук зазначає [1], що в процесі аналізу розрахунків із постачальниками та підрядниками найбільшої уваги заслуговують питання достовірності здійснення господарських операцій та своєчасності їх обліку, що в свою чергу є основою для здійснення якісної перевірки виконання договірних зобов'язань між контрагентами [1].

К.М. Нікітчук наголошує на численності та складності контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками, та виникненні кредиторської заборгованості через різницю в часі між процесом постачання та сплатою за рахунками [2]. Водночас високий рівень поточних зобов'язань суттєво впливає на рівень платоспроможності, ліквідності та інвестиційну привабливість підприємства [2].

Я.І. Мулик в своїх дослідженнях звертає увагу на основні напрями розвитку аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками і пропонує модель аудиту розрахунків з усіма дебіторами та кредиторами шляхом запровадження зустрічної звірки розрахунків [3].

Авторами відзначається важливість використання господарських договорів, як основної форми реалізації товарно-грошових відносин по операціям з постачальниками та підрядниками [4].

А.В. Гевчук наполягає на обов'язковому проведенні регулярної інвентаризації наявного майна та прийнятих зобов'язань, для забезпечення ефективного обліку розрахункових операцій з контрагентами [5].

Важливо розглянути основні підходи до визначення поняття «постачальники та підрядники» на основі джерел наукової літератури, що стосується обліку та аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Як зазначається [6], постачальниками вважають юридичних або фізичних осіб, які забезпечують поставку товарно-матеріальних цінностей, надають послуги або виконують підрядні роботи. Авторами наголошується на важливості операцій з контрагентами, оскільки від їх вчасної та планомірної організації залежить рівень фінансової стійкості та платоспроможності підприємства [6].

Як зазначає автор [7], особливістю взаємовідносин з постачальниками та підрядниками підприємства є їх здійснення на основі договорів постачання чи підряду. Необхідною умовою є оформлення доручення при отриманні товарно-матеріальних цінностей від постачальників або видачі продукції представникам підприємства постачальника, якщо оплату за них здійснюють шляхом бартерного обміну. Виконані підрядниками роботи і послуги оформляють актами встановленої форми. Товарно-транспортні накладні, податкові накладні, акти виконаних робіт, рахунки-фактури та інші первинні документи є обов'язковими при здійсненні господарських операцій з постачальниками та підрядниками [7].

Здійснення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками відбувається на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Характерною рисою його є те, що це активно-пасивний рахунок, який може містити одночасно два сальдо: за дебетом – відображається сума дебіторської заборгованості, а за кредитом – кредиторської [8]. За дебетом 63 рахунку обліковують сплачені суми для погашення заборгованості постачальникам і підрядникам, а також вне-

сення підприємством попередньої оплати або погашення кредиторської заборгованості [8].

Основною метою під час проведення аудиту розрахунків із постачальниками та підрядниками є перевірка правильності та достовірності відображення всіх господарських операцій у бухгалтерському обліку та звітності.

Аудит має забезпечувати ефективну реалізацію всіх господарських операцій з дотриманням принципу раціонального використання ресурсів, знижуючи рівень ризику, пов'язаного з господарською діяльністю.

Організація аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками є необхідною умовою для забезпечення високого рівня господарювання, тому важливим є формування основних методичних засад аудиту, а саме визначення мети, завдань аудиту, інформаційної бази та основних напрямків обліку операцій з постачальниками та підрядниками, що перевіряє аудитор, акцентуючи увагу на отриманні достовірної інформації щодо діяльності суб'єкта господарювання, що представлено на рис. 1.

Отже, аудиторську перевірку розрахунків з постачальниками та підрядниками слід планувати та виконувати в такому порядку, щоб урахувати в повному обсязі всі аспекти господарської діяльності стосовно розрахунків з постачальниками і підрядниками.

На початковому етапі аудиторю необхідно з'ясувати особливості ведення бухгалтерського обліку та стан внутрішнього контролю з метою виділення найбільш проблемних ділянок обліку та їх подальшої перевірки. Після перевірки стану внутрішнього контролю на підприємстві аудитор спроможний встановити ступінь довіри до облікових даних та перспектив їх застосування під час аудиторської перевірки.

Наступним етапом аудиторської перевірки операцій з контрагентами є перевірка правильності відображення зобов'язань в обліку. Тут аудиторю потрібно перевірити кореспонденцію рахунків, облікові реєстри та первинні документи по обліку операцій. Вагомим моментом в ході аудиторської перевірки є перевірка інвентаризації розрахунків з постачальниками, далі аудитор або узгоджує та приймає дані інвентаризації, що проведена працівниками підприємства, або, у разі виявлення правопорушень, може призначити інвентаризацію додатково. Важливим при перевірці є вибірковий контроль сум кредиторської заборгованості та її відповідності первинним документам. Далі аудитор має впевнитись щодо повноти та якості укладених договорів з постачальниками та підрядниками, перевіряє наявність всіх обов'язкових реквізитів: предмет

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	
<i>Мета аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у фінансовій звітності підприємства інформації щодо розрахунків з постачальниками та підрядниками [11].</i>	
Завдання аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками	<ul style="list-style-type: none"> – контроль дотримання чинного законодавства операцій з постачальниками – контроль правильності оформлення документів з поставки товарно-матеріальних цінностей; – визначення правильності оформлення фінансово-розрахункових операцій; – контроль за дотриманням правильності оцінки товарів, які одержані під час товарообмінних операцій; – підтвердження повноти і своєчасності оприбуткування отриманих цінностей і обліку спожитих робіт, послуг; – встановлення правильності відображення за відповідними статтями кредиторської заборгованості в балансі підприємства – визначення правильності відображення в обліку зобов'язань; – встановлення дотримання фінансово-розрахункової дисципліни та її вплив на платоспроможність підприємства; – встановлення правильності відображення інформації у регістрах бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
Інформаційне забезпечення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками	<ul style="list-style-type: none"> – законодавча та нормативно-правова база; – наказ про облікову політику підприємства; – договори на постачання ТМЦ, виконання робіт і послуг; – первинні документи по обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками; – журнал реєстрації довіреностей на отримання ТМЦ; – акти звіряння розрахунків, акти інвентаризації розрахунків, аудиторські висновки; – Головна книга та облікові регістри по рахунках: 10; 12; 20 : 21; 22; 30; 31; 63; 64 – дані внутрішнього контролю та інша документація, що узагальнює результати контролю – фінансово-економічна звітність підприємства – відповіді на запити аудитора;
Основні напрямки в господарській діяльності, що перевіряє аудитор в ході аудиторської перевірки операцій з постачальниками та підрядниками	<ul style="list-style-type: none"> – дотримання правильності укладення договорів з постачальниками та підрядниками – дотримання правильності та своєчасності документального оформлення виникнення та погашення дебіторської заборгованості; – правильність оцінювання суми дебіторської та кредиторської заборгованості; – обґрунтованість утворення резерву сумнівних боргів; – повноту та правильність оприбуткування підприємством отриманих від постачальників запасів; – відповідність дотримання діючих цін і тарифів

Рис. 1. Мета, завдання та інформаційне забезпечення розрахунків з постачальниками та підрядниками

Джерело: систематизовано на основі [9–11]

договору, оплата і умови платежу, ціна, умови постачання, упаковка та маркування, умови приймання, відповідальність сторін, форс-мажор, порядок розв'язання спорів та інші умови. Потім відбувається перевірка повноти та відповідності оприбуткування запасів. Надалі здійснюється встановлення сум кредиторської заборгованості, в яких минув строк позовної давності, правильність її списання відповідно до чинних вимог.

На кінцевому етапі за результатами аудиторської перевірки, аудитор складає звіт та формує аудиторський висновок.

Пропонуємо виділити наступні етапи організації аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками та їх документальне забезпечення (рис. 2).

Після проведення аудиторської перевірки на підприємстві, керівництву слід акцентувати увагу на зауваження аудитора та організувати систему обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками відповідно до чинного законодавства.

Типовими помилками, що виявляє аудитор в процесі аудиторської перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками є:

<i>Етапи аудиторської перевірки</i>	<i>Документальне забезпечення</i>
1. Оцінка стану бухгалтерського обліку, фінансової звітності та внутрішнього контролю. Перевірка відповідності облікової політики розрахунків з постачальниками нормам діючого законодавства.	Наказ про облікову політику, первинні облікові документи, посадові інструкції працівників, фінансово-економічна звітність.
2. Виконання перевірки правильності відображення зобов'язань в бухгалтерському обліку.	Облікові реєстри, призначені для обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками; накладні; рахунки фактури; відповіді на запити аудитора.
3. Здійснення звірки залишків по рахунку 63 за даними головної книги з залишками в облікових реєстрах	Головна книга та облікові реєстри.
4. Перевірка реальності кредиторської та дебіторської заборгованості.	Договори на поставку продукції, надання послуг; накладні; касові документи; виписки банк; акти приймання-передачі товарів; платіжні доручення.
5. Перевірка інвентаризації розрахунків з дебіторами та кредиторами.	Акт інвентаризації розрахунків з дебіторами та кредиторами.
6. Перевірка правильності проведення взаємозаліку заборгованостей.	Акт звірки розрахунків.
7. Формулювання висновків за результатами аудиту.	Робочі документи аудитора, аудиторський висновок.

Рис. 2. Послідовність етапів аудиторської перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками та їх документальне забезпечення

Джерело: систематизовано на основі [3, 9, 11]

відсутність договорів на постачання продукції (виконання робіт та послуг) або неправильне їх документальне оформлення; несвоєчасне або неповне оприбуткування ТМЦ, отриманих від постачальників; неналежне ведення аналітичного обліку або його відсутність; невідповідність даних синтетичного та аналітичного обліку; невірна кореспонденція рахунків; неповне та несвоєчасне оприбуткування цінностей; невірне визначення величини кредиторської заборгованості; неповне та несвоєчасне оприбуткування цінностей та ін.

В ході здійснення аудиту поточних розрахунків з постачальниками та підрядниками, аудитор має упевнитися у своєчасному та правильному відображенні в обліку та звітності розрахункових операцій та відображенні сум заборгованостей.

Висновки. В забезпеченні ефективної господарської діяльності вагому роль

відіграє прийняття ефективних управлінських рішень, що можливо лише за умови отримання достовірної інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства. Тому аудит розрахунків з постачальниками та підрядниками є важливим інструментом в процесі управління організацією, що дозволяє підвищити рівень якості обґрунтованих управлінських рішень та ефективно контролювати ризики господарської діяльності.

Загалом вдосконалення методичних засад аудиту дозволить керівництву одержати більше інформації щодо якості ведення розрахунків з постачальникам та підрядниками та його відповідності діючим стандартам. Безперечно, впровадження зазначених заходів призведе до значного підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Оляднічук Н.В. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків із постачальниками та підрядниками. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2021. № 47. С. 86–92. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2021/47-2021/12.pdf>

2. Нікітчук К.М. Аудиторські процедури як основи контролю розрахунків із постачальниками і підрядниками. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. № 4(04). URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/4_2016/81.pdf

3. Мулик Я.І. Стан та перспективи розвитку аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 2. С. 106–115.
4. Гайдаржийська О.М., Попович О.В., Кромбет А.Ю. Теоретичні аспекти обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками. *Електронний науковий фаховий журнал Мукачівського державного університету «Економіка та суспільство»*. 2018. № 18. С. 874–880.
5. Гевчук А.В. Методика дослідження бухгалтерської звітності в процесі перевірки розрахунків з контрагентами. *Інтернаука. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 6. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-6-5073>
6. Облік і аудит : навч. посібник / Н.П. Банера, Л.О. Гелей, С.М. Пилипенко, В. П. Мороз; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О.І. Скаско. Львів, 2017. 504 с.
7. Янчева Л.М., Акімова Н.С., Наумова Т.А. Оцінка дебіторської та кредиторської заборгованостей як інструмент підвищення достовірності облікових даних. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2011. № 2. С. 3–11.
8. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. Харків, 2016. 392 с.
9. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / під заг. ред. Ф.Ф. Бутиця, 8-ме вид., доп. і перероб. Житомир : ПП "Рута", 2009. 912 с.
10. Власюк Г.В. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками. *Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво»*. 2009. № 5. С. 40–44.
11. Утенкова К.О. Аудит : навч. посібник. Київ : Алерта, 2011. 408 с.

REFERENCES:

1. Oliadnichuk N.V. (2021) Udoskonalennia obliku ta audytu rozrakhunkiv iz postachalnykamy ta pidriadnykamy [Improving accounting and auditing of payments to suppliers and contractors]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu – Scientific Bulletin of the International Humanities University*, 47, 86–92. Retrieved from: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2021/47-2021/12.pdf> (in Ukrainian)
2. Nikitchuk K.M. (2016) Audytorski protsedury yak osnovy kontroliu rozrakhunkiv iz postachalnykamy i pidriadnykamy [Audit procedures as a basis for controlling settlements with suppliers and contractors]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia. Eastern Europe: Economy, Business and Governance*, 4(04). Retrieved from: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/4_2016/81.pdf (in Ukrainian)
3. Mulyk Ya.I. (2018) Stan ta perspektyvy rozvytku audytu rozrakhunkiv z postachalnykamy ta pidriadnykamy [Status and prospects of development of audit of settlements with suppliers and contractors]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyk – Economy. Finances. Management: current issues of science and practice*, 2, 106–115. (in Ukrainian)
4. Haidarzhyska O.M., Popovych O.V., Krombet A.Yu. (2018) Teoretychni aspekty obliku rozrakhunkiv pidpriemstva z postachalnykamy ta pidriadnykamy [Theoretical aspects of accounting for settlements with suppliers and contractors]. *Elektronnyi naukovyi fakhovyi zhurnal Mukachivskoho derzhavnoho universytetu «Ekonomika ta suspilstvo» – Electronic scientific professional journal of Mukachevo State University "Economics and Society"*, 18, 874–880. (in Ukrainian)
5. Hevchuk A.V. (2019) Metodyka doslidzhennia bukhhalterskoi zvitnosti v protsesi perevirky rozrakhunkiv z kontrahentamy [Methods of research of accounting in the process of checking settlements with counterparties]. *Internauka. Serii «Ekonomiczni nauky» – Interscience. Series "Economic Sciences"*, 6. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-6-5073> (in Ukrainian)
6. Banera N.P., Helei L.O., Polypenko S.M., Moroz V.P. (2017) Oblik i audyt: navch. posibnyk [Accounting and auditing: textbook. manual] (O.I. Skasko, Red.), Lviv.
7. Yancheva L.M., Akimova N.S., Naumova T.A. (2011) Otsinka debitorskoi ta kredytorskoi zaborhovanostei yak instrument pidvyshchennia dostovirnosti oblikovykh danykh [Assessment of receivables and payables as a tool to improve the reliability of accounting data]. *Ekonomichna stratehiia i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh – Economic strategy and prospects for trade and services*, 2, 3–11. (in Ukrainian)
8. Davydiuk T.V., Manoilenko O.V., Lomachenko T.I., Reznichenko A.V. (2016) Bukhhalterskyi oblik [Accounting]. Kharkiv. (in Ukrainian)
9. Butynets F.F. (2009) Bukhhalterskyi finansovyi oblik: pidruchnyk dlia studentiv spetsialnosti "Oblik i audyt" vyshchikh navchalnykh zakladiv [Financial Accounting: a textbook for students majoring in "Accounting and Auditing" in higher education]. Zhytomyr: PP "Ruta". (in Ukrainian)
10. Vlasiuk H.V. (2009) Shliakhy vdoskonalennia bukhhalterskoho obliku rozrakhunkiv z postachalnykamy [Ways to improve the accounting of payments to suppliers]. *Derzhava ta rehiony. Serii «Ekonomika ta pidpriemnytstvo» – State and regions. Economics and Entrepreneurship Series*, 5, 40–44. (in Ukrainian)
11. Utenkova K.O. (2011) Audyt [Audit]. Kyiv: Alerta. (in Ukrainian)